

Fagområde

Fagområdets officielle betegnelse

Thoraxanæstesi

Baggrund

Det kliniske fagområde beskrives bredt, dels historisk dels funktionsmæssigt med vægt på områdets udgangspunkt, udvikling og aktuelle stade (med bidrag fra eventuelle samarbejdende specialer)

Sideløbende med udviklingen gennem de sidste 40 – 50 år indenfor thoraxkirurgien er der opstået behov for anæstesiologer med speciel interesse og faglig indsigt inden for anæstesi og intensiv terapi til hjertekirurgi og klassisk thoraxkirurgi. Man indså tidligt, at det var væsentligt for den ofte komplicerede behandling af disse patienter, at anæstesen og den postoperative behandling blev udført af anæstesiologer med erfaring og interesse inden for dette felt.

Alle hjertecentre har i dag specielt uddannede thoraxanæstesiologer tilknyttet. Dette må betragtes som en medvirkende årsag til at den perioperative mortalitet er faldet væsentligt, og at indlæggelsestiden på intensiv afsnit er reduceret betydeligt gennem perioden.

Afgrænsning eller definition

Fagområdet beskrives i klinisk terminologi (forebyggelse, diagnostik, terapi, rehabilitering, palliation) og som videnskabelig aktivitet.

Fagområdet dækker præoperativ vurdering/optimering, anæstesi og monitorering samt perioperativ intensiv terapi af patienter, som skal behandles for kirurgiske lidelser i thorax (hjerte, lunger, kar, spiserør ect.) samt intensiv terapi inden for de thoraxkirurgiske, karkirurgiske, lungemedicinske og hjertemedicinske specialer. Hertil kommer udvikling og kvalitetssikring på baggrund af videnskabelig evidens indenfor fagområdet.

Begrundelse

Behovet for fagområdet beskrives ud fra kriterier som:

- kliniske opgaver
- videnskabelig evidens
- organisatorisk udbredelse og betydning

Kliniske opgaver. Lægens primære opgave er at yde anæstesi til thoraxkirurgiske indgreb, kardiologiske indgreb, samt postoperativ observation og behandling af patienter, som har fået foretaget thoraxkirurgiske indgreb. Arbejdet omfatter desuden intensiv terapi af kardiologiske patienter, patienter med thoraxtraume samt patienter der behandles med mekanisk støtte.

Thoraxkirurgi indebærer operationer på vitale organer, derfor er et godt samarbejde, en god kommunikation og en perfekt timing særdeles vigtig. Perioperativt anvendes monitorering, understøttende farmakologisk og mekanisk behandling der kræver specialviden og betydelig praktisk erfaring.

Organisatorisk udbredelse. Danske thoraxanæstesiologer er samlet under Thoraxudvalget i Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin (DASAIM). Formanden for Thoraxudvalget er medlem af DASAIM's bestyrelse.

Der eksisterer videnskabelige thoraxanæstesiologiske sammenslutninger i USA, Asien og Europa. Sidstnævnte European Association of Cardiothoracic Anaesthesiologists (EACTA), er danske

thorax anæstesiologers internationale videnskabelige organisation.

Organisatorisk og strukturel placering

Fagområdets placering i sundhedsvæsenet beskrives, herunder

- nødvendigt befolkningsgrundlag
- niveau i sundhedsvæsenet
- nødvendige samarbejdspartnere
- specialer involveret i fagområdets funktion

Aktuelle struktur. I Danmark findes 5 offentlige hjerte- og klassisk thoraxkirurgiske centre. På Skejby og på Rigshospitalet foretages børnehjertekirurgi og hjerte transplantationer, mens der kun på sidstnævnte center foretages lungetransplantation. Herudover findes et privat hjertekirurgisk center.

I Danmark foretages alle thoraxanæstesiologiske procedurer indenfor disse centre. Størrelsen af de enkle centre vil afhænge af struktur kommissionens beslutning.

Kommende struktur. Den fremtidige sygehus/afdelings struktur vil i større omfang tage udgangspunkt i den funktionsbærende enhed, som centrum for regionernes samlede behov. Den funktionsbærende enhed har egen lægestab med anæstesiologiske speciallæger samt læger i uddannelsesstilling, fremover kaldet hoveduddannelsen. Der vil være et vagtberedskab, der dækkes af anæstesiologiske speciallæger med tilstedeværelsesvagt samt, afhængig af centrets størrelse, et antal speciallæger på tilkaldevagt. Afdelingerne er center for uddannelse, forskning og kvalitetsudvikling indenfor det thoraxanæstesiologiske fagområde. Centrene består af såvel en operationsgang, hvor der foretages anæstesi til de kirurgiske indgreb som af en intensiv afdeling til postoperativ behandling og opfølgning. Der vil ofte her være samarbejdsaftaler med øvrige intensivafdelinger om intensiv behandling af alment syge patienter, medicinsk kardiologiske afdelinger samt i varierende omfang lungemedicinske og infektionsmedicinske afdelinger med henblik på intensiv behandling og observation af medicinsk hjerte- og lungesyge patienter.

Lægelig kompetence

- Forudgående speciallægeuddannelse(r)
- Nødvendig klinisk uddannelse i brede termer¹
- Supplerende teoretisk uddannelse

Speciallæge i anæstesiologi og intensiv terapi med nærmere specificerede krav til videre uddannelse inden for thoraxanæstesiologi, så som teoretisk og praktisk viden indenfor anæstesi og intensiv terapi til hjerte syge og thorax opererede patienter. Dette inkluderer specialviden om monitorering af kredsløb og respiration, farmakologiske og mekaniske behandlinger. Supplerende kurser inden for perfusion og ekkokardiografi anbefales ligesom supplerende faglig uddannelse.

Uddannelsesforløbet til fagområdet thoraxanæstesi bør indeholde grundspecialisering i anæstesispecialt efterfulgt af minimum 2 års ophold på mindst 2 thoraxanæstesiologiske centre.

¹ det er vigtigt, at de kompetencer, som skal erhverves, beskrives bredt som kompetenceområder og ikke detaljeret som i en egentlig målbeskrivelse i speciallægeuddannelserne. Det kan med fordel anføres, hvorledes de nævnte kompetencer i praksis kan opnås.

Internationale forhold

Fagområdets eksistens og organisering i andre lande

Flere europæiske lande har selvstændige nationale thoraxanæstesiologiske selskaber. EACTA er den europæiske sammenslutning af disse selskaber. Danmark har et medlem i EACTA's repræsentantskab.

EACTA afholder en europæisk eksamen i ekkocardiografi for thoraxanæstesiologer og planlægger sammen med European Association of Anaesthesiologists (ESA) en fælles europæisk uddannelse.

Supplerende uddannelsesvejledning

Henvisninger til selskabernes supplerende aktuelle uddannelsesvejledning

Ikke angivet

Fagområdebeskrivelsen er udarbejdet af

Lægevidenskabelige selskaber involveret i udarbejdelse af fagområdebeskrivelsen

Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin